

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Talous- ja rahaliiton toteuttaminen – Euroopan talous- ja sosiaalikomitean ehdotukset unionin uutta lainsäädäntökautta silmällä pitäen”

(oma-aloitteinen lausunto)

(2014/C 451/02)

Esittelijät: **Joost VAN IERSEL** ja **Carmelo CEDRONE**

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea päätti 19. syyskuuta 2013 työjärjestyksensä 29 artiklan 2 kohdan nojalla laatia oma-aloitteisen lausunnon aiheesta

Talous- ja rahaliiton toteuttaminen – Euroopan talous- ja sosiaalikomitean ehdotukset unionin uutta lainsäädäntökautta silmällä pitäen.

Asian valmistelusta vastannut ”talous- ja rahaliitto, taloudellinen ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus” -erityisjaosto antoi lausuntonsa 19. toukokuuta 2014.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 9.–10. heinäkuuta 2014 pitämässään 500. täysistunnossa (heinäkuun 9. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 195 ääntä puolesta ja 8 vastaan 9:n pidättyessä äänestämästä.

1. Etenemissuunnitelma unionin uudelle lainsäädäntökaudelle

Ottaen huomioon EU:n talous- ja rahaliiton edessä olevat valtavat haasteet ETSK katsoo seuraavaa:

- Talous- ja rahaliitto (EMU) on EU:n jatkokehittämisen kulmakivi, ja sen tavoitteena on edistää elämänlaatua, hyvinvointia ja vakautta EU:n kansalaisten hyväksi. Luottamuksen rakentaminen ja reaalitaloudelle suotuisat olosuhteet ovat kasvun, työllisyyden, kilpailukyvyyn ja investointien edistämisen ennakoedellytyksiä. Nämä seikat korostavat EMUn merkitystä euroalueelle ja myös euroalueen ulkopuolisille maille.
- Kehityskulkujen ennakoimattomuus pakottaa euroalueen luomaan asianmukaiset edellytykset pikaisesti, sillä nykypäivän globalisoituneessa toimintaympäristössä mikään Euroopan maa ei pysty takaamaan toimintavapauttaan yksin. Tällä on huomattavia vaikutuksia EMUn hallinnointiin ja sen harjoittamiin toimiin.
- Talous- ja rahaliitto ei selviä omin voimin. Se luotiin alun perin Euroopan sisäisen avoimen tilan ja sisämarkkinoiden valmiiksi saattamiseksi. Talouskurin lisäksi EU:n ja jäsenvaltioiden tulee laatia samanaikaisesti myös talous- ja sosiaalipolitiikkoja onnistuneen vakauttamisen keskeisiin tekijöihin kuuluvien kasvun ja työllisyyden edistämiseksi⁽¹⁾.
- Jotta voidaan varmistaa jäsenvaltioiden lähentyminen useilla aloilla, tulevaisuudessa on toteutettava perusteellisia mukautuksia talous- ja rakennepolitiikoissa, joita on tähän mennessä pidetty laajalti jäsenvaltioiden yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvina aloina. Yhteisen luottamuksen rakentamisen tulee korvata epäluottamus ja jännitteet. Unionin yhtenäisyyden lisääntyminen vaikuttaa koko yhteiskuntaan. Tulee varmistaa, että työmarkkina- ja kansalaisvuoropuhelua käydään kaikilla tasoilla.

Edellä todetun valossa ETSK kehottaa laatimaan unionin uudella lainsäädäntökaudella viipymättä etenemissuunnitelman kiireellistä ratkaisua vaativiin ongelmiin puuttumiseksi.

Tätä varten ETSK ehdottaa seuraavaa:

- I. Tulee **toteuttaa talous- ja rahaliitto** niin, että se tukeutuu vankkaan euroalueen hallinnointiin ja hallintorakenteeseen ja perustuu
 - i. **raha- ja finanssipoliittiseen pilariin**, johon liittyy myös täysivaltaisen, EU-vetoisen pankkiunionin toteuttaminen Euroopan laajuisten pääomamarkkinoiden luomiseksi sekä veronmaksajien suojeleminen liialliselta riskinotolta ja hallitsemattomilta maksukyvyttömyystilanteilta

⁽¹⁾ Ks. asiakokonaisuuteen ECO/336 kuuluva ETSK:n lausunto ”Euromaiden talouspolitiikat”, esittelijä: Thomas Delapina, kohta 1.6 (EUVL C 133, 9.5.2013).

- ii. **talouspilariin**, jossa kuvastuu jäsenvaltioiden yhä suurempi keskinäinen riippuvuus sekä makro- että mikrotasolla, jotta voidaan vahvistaa päätöksentekoprosessia talouspolitiikan alalla ja edistää siten kasvua, työllisyyttä, kilpailukykyä, lähentymistä ja Euroopan sisäistä solidaarisuutta
- iii. **sosiaaliseen pilariin**, jotta talouden sopeutusten sosiaaliset vaikutukset voidaan ottaa asianmukaisesti huomioon
- iv. **poliittiseen pilariin**, johon kuuluu mm. suurempi vastuullisuus ja demokraattinen legitimiys uskottavuuden ja luottamuksen edistämiseksi.
- II. Tulee käynnistää mahdollisimman pian aito **eurooppalainen kasvu- ja työllisyysuunnitelma** sellaisen laajan investointiohjelman perusteella, joka pohjautuu finanssipoliittista elvytystä tukeviin julkisiin ja yksityisiin investointeihin. Lisäksi tulee varmistaa **olemassa olevien välineiden** – etenkin talouspolitiikan ohjauspaketin (*six-pack*), budjettirikkipaketin (*two-pack*) ja EU-ohjausjakson – tasapainottaminen ja **asianmukainen täytäntöönpano**.
- III. Tulee laatia aikataulu ja järjestelyt kattavan **poliittisen EU:n luomiselle**. Tulee myös pohtia tällaisen unionin institutionaalista rakennetta uuden Eurooppa-valmistelukunnan puitteissa.
- IV. Tulee laatia talous- ja rahaliiton **viestintää ja yksinkertaistamista** koskeva strategia komission, Euroopan parlamentin, jäsenvaltioiden ja kansalaisyhteiskunnan yhteistyönä.

2. Talous- ja rahaliitto kulmakivenä

2.1 ETSK korostaa, että kokonaan toteutetun ja toimivan talous- ja rahaliiton vaikutus ulottuu paljon talousarviota, rahamarkkinoita ja pankkeja koskevia järjestelyjä pidemmälle. Määrätietoisen johtamisen olisi valettava kansalisiin ja talouden toimijoihin uskoa yhteiseen tehtävään ja yhteiseen EU:hun.

2.2 Seuraavat viisi vuotta ovat ratkaisevan tärkeitä talous- ja rahaliiton vielä haavoittuvaisen rakenteen valmiiksi saattamisessa. Tämä edellyttää ensisijaisesti vastuun kantamista, avoimuutta ja läpinäkyvyyttä, ja siksi euroalueen jäsenvaltioiden hallituksilta, neuvostolta ja kaikilta muilta EU:n elimiltä tarvitaan tehokkaita toimia ja selkeää ja selvää viestintää ilman ristiriitaisia puheita.

2.3 ETSK on yhtä mieltä eräiden merkittävien eurooppalaisten poliitikkojen esittämästä vaatimuksesta, jonka mukaan poliittinen unioni on suunta, johon tulevaisuudessa olisi pyrittävä⁽²⁾. ETSK katsoo vaatimuksen esittäjien tavoin, että poliittinen unioni ei ole ainoastaan talous- ja rahaliiton toteuttamisen viimeinen vaihe vaan siihen liittyen on otettava huomioon nykypäivän globalisoituneen maailman laajempi konteksti, joka haastaa merkittäväällä tavalla westfaleniläisen järjestyksen ja yksittäisten valtioiden sääntelyvalmiudet.

2.4 Tämän päivän globalisoituneessa maailmassa mikään yksittäinen Euroopan valtio ei selviä yksin. Näin ollen valtioiden itsemääräämisoikeudelle saadaan paremmat takeet toimimalla yhteisissä poliittisissa ja taloudellisissa puitteissa.

2.5 Puheenjohtaja Van Rompuy antamassa selvityksessä ”Kohti todellista talous- ja rahaliittoa” ja marraskuussa ja joulukuussa 2012 annetuissa tähän selvitykseen liittyvissä komission tiedonannoissa esiteltiin alustava etenemissuunnitelma, joka sisältää samansuuntaisia konkreettisia toimenpiteitä. ETSK on ilmaissut suhtautuvansa tähän myönteisesti⁽³⁾. Suurimpana ongelmana on, että yhteisen valuutan hallinnon ja hallitustenvälisesti toteutettavan talouden ohjauksen ja hallinnan erillisyyksien aiheuttaa ylipääsemättömiä jännitteitä, vaikka huomattavaa edistystä onkin tapahtunut. ETSK kehottaa säilyttämään Van Rompuy selvityksen tulevana kautena tehtävien lainsäädäntöaloitteiden poliittisena perustana.

2.6 Talous- ja finanssikriisi on kohdistunut erityisesti euroalueeseen ja paljastanut talous- ja rahaliiton nykyiset rajoitukset. Monet ovat mieltäneet euron pikemminkin valtioita ja kansalaisyhteiskuntaa jakavaksi tekijäksi kuin Euroopan integraatiovälineeksi, mikä vaarantaa koko unionin tulevaisuuden. Tämän väärän mielikuvan mukaisesti ajateltaessa ei oteta huomioon, että kriisi – jonka syyt olivat pitkälti euroalueen ulkopuolisia – olisi ollut syvempi ilman yhteistä valuuttaa.

⁽²⁾ Ks. erityisesti Wolfgang Schäublen puhe Paulskirchessä 3. lokakuuta 2011 ja Kaarle Suuri -palkinnon luovuttamistilaisuudessa toukokuussa 2012 sekä Giorgio Napolitanon puhe Euroopan parlamentissa 3. helmikuuta 2014.

⁽³⁾ Ks. asiakokonaisuuteen ECO/340 kuuluva ETSK:n lausunto ”Tiivis ja aito talous- ja rahaliitto”, esittelijä: Carmelo Cedrone (EUVL C 271, 19.9.2013).

2.7 Maaryhmien välinen epätasapaino ja taloudelliset erot, jotka ovat olleet olemassa vuodesta 1991 lähtien ja joihin ei ole koskaan pureuduttu, jarruttavat nyt yhdentymisprosessin edistymistä. Myös vaarallisia jakolinjoja ja uudelleenkansallistamispyrkimyksiä on nousemassa esille.

2.8 Tätä menoa tulevaisuudesta tulee ennalta arvaamatonta. Merkit elpymisestä pitävät yllä optimismia ja hälventävät kriisitunnelman. Alhaisen tai maltillisen kasvun odotetaan kuitenkin jatkuvan vielä melko pitkään osittain siksi, että talous- ja rahaliittoa ei ole vielä saatettu valmiiksi ja että EU:n rahoitusmarkkinat ovat pirstaleiset. ETSK varoittaa suhtautumasta huolettomasti näihin ongelmiin, sillä talous heilahtelee ja takaiskut ovat mahdollisia tulevina vuosina.

2.9 Tätä taustaa vasten äskettäiset päätökset esimerkiksi talouspolitiikan ohjauspaketista, budjettikuripaketista ja – vaikkakin suppeamuotoisesta – pankkiunionista olivat erittäin tarpeellisia ja kiireellisiä. Näiden uusien ohjaus- ja hallintamekanismien taustalla ovat kuitenkin suurelta osin pikemminkin budjetti- ja vakaushuolet kuin huoli ihmisistä, minkä takia niihin ei ole sisällytetty kasvua tukevia ja sosiaalisia toimenpiteitä. Lisäksi pitkäkö päätöksentekoprosessi ja järjestelmän monimutkaisuus ovat johtaneet jäsenvaltioissa ja neuvostossa hiljaiseen tai avoimeen vastarintaan poliittisen epäluottamuksen sekä kansallisen itsemääräämisoikeuden painottamisen johdosta. Tilanne on jo aiheuttanut unionille taloudellisia ja sosiaalisia seuraamuksia, ja se heikentää unionin kansainvälistä asemaa, joten luottamuksen rakentaminen on perustavan tärkeää esteiden ylittämiseksi.

2.10 ETSK kehottaa siksi painokkaasti laatimaan Euroopan parlamentin seuraavaksi vaalikaudeksi vakuuttavan ja ajallisesti tarkkaan määritellyn etenemissuunnitelman seuraavista askelista, joissa on keskityttävä talous- ja rahaliiton toteuttamiseen tiiviissä yhteydessä Eurooppa 2020 -strategian tavoitteisiin ja lippulaivahankkeisiin. Tässä lausunnossa ehdotetaan joitakin keskeisiä osatekijöitä etenemissuunnitelmaa varten.

2.11 EU:n sisällä eriytettyä yhdentymistä on jo toteutettu menestyksekkäästi eri politiikanaloilla, ja sen olisi jatkossakin oltava keskeinen periaate. Monet talous- ja rahaliiton valmiiksi saattamiseksi tarvittavat päätökset voidaan toteuttaa voimassa olevan oikeuden nojalla ja/tai tiiviimmällä yhteistyöllä, mutta osa edellyttää uutta perussopimusta ja/tai muutoksia nykyisiin sopimuksiin. Tällaisten päätösten avulla voitaisiin kuroa umpeen viiveet EMUn toteuttamisessa ja ryhtyä nopeisiin toimiin unohtamatta pitkän aikavälin näkymiä ja sitä, että myös euroalueella tarvitaan todellisia institutionaalisia rakenneuudistuksia yksittäisissä valtioissa toteutettavien uudistusten rinnalla.

3. Ensimmäinen vaihe: aito kasvu- ja työllisyysuunnitelma nykyisen lainsäädännön nojalla

3.1 Unionin seuraavan lainsäädäntökauden etenemissuunnitelman ensimmäiseen välittömään vaiheeseen kuuluu aidon kasvu-, työllisyys- ja vakaussopimuksen allekirjoittaminen ja täytäntöönpano talouden elvyttämiseksi ja velkojen takaisinmaksuedellytysten luomiseksi (eurooppalainen New Deal). Suunnitelmaan on sisällyttävä ainakin seuraavat kohdat:

- EIP:n ja EIR:n liikkeeseen laskemat euroalueen yhteiset joukkolainat (jo osittain käynnistetty hankejoukkolainoja koskevan aloitteen yhteydessä): Näin voitaisiin rahoittaa pk-yrityksiä sekä infrastruktuurien, terveyden, koulutuksen, kaupunki uudistamisen, ympäristön ja Euroopan laajuisten verkkojen aloilla toteutettavia hankkeita maiden velkaa lisäämättä. Tällaisilla EIP:n ja EIR:n kohdennetuilla toimilla osoitettaisiin, että Euroopan unioni on sitoutunut aktiivisesti parantamaan yksityisten investointien rahoitusympäristöä⁽⁴⁾.
- Jäsenvaltioiden julkiset investoinnit, sosiaaliala mukaan luettuna⁽⁵⁾: Nämä lisättäisiin EU:n julkisiin investointeihin yhteisesti sovittujen parametrien mukaisesti. Yhdistettynä asianmukaisiin rakenneuudistuksiin tämä myös edistäisi yksityisiä investointeja (kultainen sääntö).
- Säästötoimien lievittäminen tai väliaikainen keskeyttäminen kriisin vallitessa: Säästöpolitiikka on yksi taantuman, kysynnän vähentymisen ja työttömyyden lisääntymisen pääasiallisista syistä, ja se on hidastanut elpymistä. Olisikin siirryttävä pelkän säästöpolitiikan soveltamisesta yhteisesti sovittuihin uudistuksiin, jotka mahdollistavat kestävä kasvun, työpaikkojen luomisen ja tuottavuuden lisäämisen⁽⁶⁾.

⁽⁴⁾ Ks. seuraavat ETSK:n lausunnot: asiakokonaisuuteen ECO/307 kuuluva lausunto "Taloukasvun elvyttäminen" (EUVL C 143, 22.5.2012), asiakokonaisuuteen ECO/334 kuuluva lausunto euron tulevaisuudesta (EUVL C 271, 19.9.2013) ja asiakokonaisuuteen ECO/340 kuuluva lausunto "Tiivis ja aito talous- ja rahaliitto" (EUVL C 271, 19.9.2013), esittelijä: Carmelo Cedrone.

⁽⁵⁾ Ks. asiakokonaisuuteen SOC/496 kuuluva ETSK:n lausunto "Sosiaalisten investointien vaikutukset", esittelijä: Wolfgang Greif (ei vielä julkaistu EUVL:ssä).

⁽⁶⁾ Ks. asiakokonaisuuteen ECO/336 kuuluva ETSK:n lausunto "Euromaiden talouspolitiikat", esittelijä: Thomas Delapina (EUVL C 133, 9.5.2013).

- Yhteisesti sovitut tukitoimenpiteet kasvun, työllisyyden ja sosiaalisten näkökohtien edistämiseksi on nivottava budjettikuripaketin, talouspolitiikan ohjauspaketin ja finanssipoliittisen sopimuksen täytäntöönpanoon.
- *EU-ohjausjakson tehokkaampi täytäntöönpano*: Jo neljän vuoden ajan sovelletulla ohjausjaksolla on sekä lähentymisprosessissa että talouden sopeuttamisessa ehdottoman tärkeä rooli pyrittäessä talousunioniin. Vaikka se perustuu maltilliseen koordinoitimenetelmään, se voi tuottaa hyviä tuloksia. Sitä tulee kuitenkin soveltaa oikein, sen avoimuutta tulee lisätä, ja siitä tulee tiedottaa asianmukaisesti. Työmarkkinaosapuolten ja kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden osallistuminen ja sitoutuminen on varmistettava sekä EU:n että jäsenvaltioiden tasolla.
- *Kansallisten uudistusohjelmien asianmukainen noudattaminen*: Hallintotapa on keskeinen kysymys. Kansallisten hallintotahojen toimintatavalla on tässä ratkaiseva merkitys, ja mahdollisesti edellytettävät parannukset olisi tuotava selvästi esille. Kaikkien sidosryhmien olisi voitava tarkastella ja komission olisi seurattava tiiviisti kansallisten uudistusohjelmien täytäntöönpanoa, mukaan lukien kansallisen hallinnon laatu.
- *Jäsenvaltioiden täysi sitoutuminen*: Ohjausjaksoprosessi on nykyisellään vieläkin liian teknokraattinen, mikä haittaa ohjausjakson toteuttamista. Kansalliset parlamentit sekä työmarkkinaosapuolet ja muut kansalaisyhteiskunnan organisaatiot olisi nivottava prosessiin niin, että ohjausjaksosta käydään perusteellinen keskustelu⁽⁷⁾.

4. Talous- ja rahaliiton syventäminen ja toteuttaminen seuraavan lainsäädäntökauden aikana

4.1 Raha- ja finanssipoliittinen pilari

4.1.1 Rahapolitiikkaan liittyen olisi euroalueen makrotalouden vahvistetun ohjausjärjestelmän mukaisesti täydennettävä EKP:n mandaattia ja asetettava se samalle viivalle Euroopan ulkopuolisten maiden sekä EU:hun ja euroalueeseen kuulumattomien Euroopan maiden keskuspankkien mandaattien kanssa, jolloin se voisi muun muassa toimia hätärahoittajana ja tasavertaisena kumppanina kansainvälisillä foorumeilla säilyttäen kuitenkin täyden riippumattomuuden. EKP:lle pitäisi antaa kaikki valmiudet ehkäistä maksuvalmiuskriisit investointeja (pk-yrityksiä) suosivalla tavalla.

4.1.2 Kaikkea vastuuta ei voida kuitenkaan säilyttää EKP:lle. Täysimittainen *pankkiunioni* on oleellisen tärkeä pyrittäessä kohti finansi- ja talousunionia⁽⁸⁾. Jäsenvaltiot ovat valtioiden ja pankkien välillä yhä olevan kytköksen takia edelleen vastahakoisia luomaan tarvittavia poliittisia ja taloudellisia edellytyksiä, minkä seurauksena sopivimpien ja tehokkaiden päätösten teko on lykkäytynyt.⁽⁹⁾ Tämä heikentää myös mahdollisuuksia tehokkaaseen, EKP:n suorittamaan kaikkien pankkien valvontaan, jonka avulla pitäisi torjua finanssimarkkinoiden pirstaloitumista, katkaista ei-toivottavat yhteydet kansallisen politiikan ja pankkien väliltä ja luoda suotuisat edellytykset pankkien yhdistymiselle rajojen yli.

4.1.3 Euroopan parlamentti onnistui neuvoston kanssa pankkiunionista käymissään neuvotteluissa varmistamaan yhteisymmärryksen etenemisestä kohti yhteistä kriisinratkaisumekanismia ja yhteistä kriisinratkaisurahastoa⁽¹⁰⁾. ETSK yhtyy täysin EP:n kantaan. Päätökset edistänevät lähitulevaisuudessa Yhdysvaltojen markkinoihin verrattavissa olevien yhtenäisten eurooppalaisten pääomamarkkinoiden muodostumista.

4.1.4 Täysimittainen pankkiunioni edellyttää hyvin järjestettyä yhteistä kriisinratkaisumekanismia, yhdenmukaistettuja jäsenvaltioiden talletussuojarahastoja ja Euroopan vakausmekanismia (EVM), joka mahdollistaa pankkien suoran pääomittamisen⁽¹¹⁾. Tähän liittyvän päätöksentekomekanismin olisi oltava tehokas, ja sen puitteissa on voitava toimia nopeasti. Näiden osatekijöiden luomista ja toteuttamista on vauhditettava.

4.1.5 Pankkiunioni ei kuitenkaan yksinään riitä talouden ja investointien edistämiseen. Jotta *Euroopan finanssialan* häiriönsietokyky paranisi, lähivuosina on annettava tärkeä sija myös Basel III -sääntöjen kattavalle täytäntöönpanolle, finanssimarkkinoiden vakauden valvontaryhmälle ja kansainvälisten sopimusten (G20) mukaisen ratkaisun etsimiselle sellaisia pankkeja varten, joita pidetään liian suurina kaatumaan.

⁽⁷⁾ Ks. asiakokonaisuuteen EUR/006 kuuluva ETSK:n lausunto ”Vuotuinen kasvuselvytys 2014”, esittelijä: Evelyne Pichenot (ei vielä julkaistu EUVL:ssä).

⁽⁸⁾ Ks. asiakokonaisuuteen ECO/339 kuuluva ETSK:n lausunto ”Pankkiunionia koskeva säädöspaketti”, esittelijä: Carlos Trias Pinto (EUVL C 11, 15.1.2013).

⁽⁹⁾ Ks. 19.–20. joulukuuta 2013 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät.

⁽¹⁰⁾ Ks. neuvoston ja EP:n 20. maaliskuuta 2014 saavuttama yhteisymmärrys yhteisestä kriisinratkaisumekanismista.

⁽¹¹⁾ Ks. seuraavat ETSK:n lausunnot: asiakokonaisuuteen ECO/333 kuuluva lausunto ”Luottolaitosten elvytys ja kriisinratkaisu”, esittelijä: Lena Roussanova (EUVL C 44, 15.2.2013), ja asiakokonaisuuteen ECO/350 kuuluva lausunto ”Yhteinen kriisinratkaisumekanismi”, esittelijä: Daniel Mareels (EUVL C 67, 6.3.2014).

4.1.6 Komission jäsenen Michel Barnier'n hiljattain julkaisema laaja pankkeja ja finanssimarkkinoita koskeva lainsäädäntöpaketti voi edistää merkittäväällä tavalla finanssimarkkinoiden moitteetonta toimintaa Euroopassa, ja sen avulla voidaan luoda vakaa ja luotettava pankkisektori. Tämä on ensiarvoisen tärkeää reaalitalouden kannalta. Neuvoston viimeisimmät alaa koskevat päätökset menevät vain osittain toivottuun suuntaan.

4.1.7 Riittävä luotonsaanti on talouden elpymisen ja kasvun sekä kehityksen kannalta kaikkein tärkeintä. EU:n lainsäädännössä on tämän vuoksi tasapainotettava pankkialan tiukkojen reunaehtojen varmistaminen ja riittävien mahdollisuuksien luominen operatiivisille pankkitoiminnoille ajatellen erityisesti sitä, että edistetään investointeja, jotka ovat välttämättömiä kaikessa kasvupolitiikassa. On sanomattakin selvää, että riittävät järjestelyt aloittelevien yritysten ja pk-yritysten tukemiseksi ovat ratkaisevan tärkeitä⁽¹²⁾.

4.2 Makrotalous- ja talousarviopilari

4.2.1 Eurooppa-neuvostossa näihin asioihin liittyen käyty työläs keskustelu sitovista talouden uudistamista koskevista sopimuksista on ollut paljonpuhuvaa ja aiheuttanut pettymyksiä⁽¹³⁾. ETSK kehottaakin komissiota hiomaan ehdotustaan tällaisista sopimusjärjestelyistä. On käytävä lisäkeskusteluja järjestelyjen muodon, rahoituksen ja demokraattisen oikeutuksen osalta⁽¹⁴⁾.

4.2.2 Yhteisesti sovitusta sopimusjärjestelyistä ja niihin liittyvistä solidaarisuusmekanismeista koostuvaan järjestelmään pohjautuvat kumppanuudet voisivat omalta osaltaan edistää ja tukea asianmukaisia sopeuttamistoimia. Tällaiset järjestelyt edistäisivät sekä jäsenvaltioiden vastuullisuutta yhteisessä kehityksessä että uudistuksia kaikilla kestävässä kasvussa, kilpailukykyyn ja työllisyyteen liittyvillä aloilla. Kaikki nämä kolme tekijää vahvistavat EU:ta kokonaisuutena⁽¹⁵⁾. Tällainen kehys voisi auttaa tarjoamaan maakohtaisiin epäsymmetrisiin šokkeihin EU:n vastauksen, joka olisi yksi EU:n solidaarisuuden muoto.

4.2.3 Tällaiset kumppanuudet voisivat edistää koheesiota ja ihmisten luottamusta, mikä on välttämätöntä kansallista itsemääräämisoikeutta koskevan huolen hälventämiseksi. Tämä puolestaan edistäisi EU:n yhteisöllisyyttä, joka on välttämätön perusta euroalueen talousarvion, Euroopan unionin solidaarisuusrahaston ja euroalueen yhteisten joukkolainojen kaltaisten EU:n välineiden kehittämistä varten.

4.2.4 Talousjärjestelmien – myös verotusjärjestelmien – lähentäminen niin, että lisäksi luodaan solidaarisuusväline, on keskeinen tekijä pyrittäessä vähitellen kaventamaan maiden välisiä makro- ja mikrotaloudellisia eroja⁽¹⁶⁾. Keskipitkällä aikavälillä tästä välineestä kehittynee väijäämättä – vaikka se ehkä edellyttää perussopimusten muuttamista – taloudellinen korvausmekanismi, jolla voidaan tasapainottaa ja yhdentää euromaiden talouksia. Siitä voi loppujen lopuksi tulla osa euroalueen yhteistä talousarviota. Myös rakenne- ja koheesiorahastoja voitaisiin käyttää tässä tarkoituksessa.

4.2.5 Jotta neuvosto voisi käydä hedelmällisiä keskusteluja konkreettisten ehdotusten pohjalta, prosessissa tärkeimpänä toimijana olevan uuden komission on kannettava vastuunsa ja esitettävä lainsäädäntöehdotuksia aloilla, joilla keskustelua ovat tähän asti hallinneet jäsenvaltiot, kuten komission jäsen Michel Barnier toimi rahoitusjärjestelmän sääntelyyn liittyvissä yhteyksissä.

4.2.6 Tähän mennessä komissio ei ole hyödyntänyt tätä menetelmää riittävän tehokkaasti. Esimerkkejä tapauksista, joissa sitä voitaisiin käyttää, ovat merkittäviä talouspoliittisia uudistuksia koskevien suunnitelmien ennakkokoordinointi, talousuudistussuunnitelmat, joihin liittyy solidaarisuusmekanismi, sekä Euroopan velanlunastusrahaston perustaminen ja euroalueen velkakirjat. Sikäli kuin nämä ehdotukset edellyttävät muutoksia perussopimuksiin, komission olisi ilmoitettava tämä selvästi euroalueen jäsenille.

⁽¹²⁾ Ks. seuraavat ETSK:n lausunnot: asiakokonaisuuteen ECO/347 kuuluva lausunto "Pitkäaikainen rahoitus – rahoituspalvelusektori", esittelijä: Michael Smyth (EUVL C 327, 12.11.2013), ja asiakokonaisuuteen ECO/365 kuuluva lausunto "Pitkäaikainen rahoitus – seuranta", esittelijä: Michael Smyth, toinen esittelijä: Vincent Farrugia (ei vielä julkaistu EUVL:ssä).

⁽¹³⁾ Ks. 19.–20. joulukuuta 2013 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät.

⁽¹⁴⁾ Ks. asiakokonaisuuteen ECO/348 kuuluva ETSK:n lausunto "Lähentymis- ja kilpailukykyväline / Merkittävät talouspolitiikan uudistussuunnitelmat", esittelijä: David Croughan (EUVL C 271, 19.9.2013), ja asiakokonaisuuteen EUR/006 kuuluva ETSK:n lausunto "Vuotuinen kasvuselvytys 2014", esittelijä: Evelyne Pichenot (ei vielä julkaistu EUVL:ssä).

⁽¹⁵⁾ Ks. myös euroryhmän puheenjohtajan Jeroen Dijsselbloemin samanarvoinen puhe OECD:n seminaarissa "The Euro Area at the crossroads" Brysselissä 17. helmikuuta 2014.

⁽¹⁶⁾ Ks. asiakokonaisuuteen ECO/336 kuuluva ETSK:n lausunto "Euromaiden talouspolitiikat", esittelijä: Thomas Delapina (EUVL C 133, 9.5.2013). Myös muihin asiaankuuluihin verotuksen näkökohtiin olisi vähitellen kiinnitettävä huomiota.

4.2.7 Tällainen lähestymistapa pakottaa neuvoston ottamaan kantaa kyseisiin ehdotuksiin. Sen yhteydessä korostuu erilaisten poliittisten kantojen avoin ja selkeä esilletuonti, ja se on ainoa menetelmä, jonka avulla voidaan päästä eteenpäin nykyisen rakenteen hallitustenvälisestä umpikujasta. Komission on myös tiedotettava siitä asianmukaisesti eri sidosryhmille suurta yleisöä unohtamatta.

4.2.8 Keskipitkällä aikavälillä tarvitaan siis euroalueen mikro- ja makrotalouspolitiikkoja koskevaa *talouden ohjausta ja hallintaa* (jollaista on tarvittu jo Maastrichtin sopimuksesta lähtien), jossa siirrytään nykyisestä, toistaiseksi laihoja tuloksia tuottaneesta koordinoitimenetelmästä sellaiseen, joka perustuu yhteiseen päätösten tekoon kyseisten politiikkojen perusteista. Euroalueella ei ole varaa siihen, että talouspolitiikat olisivat jatkossakin erilliset, vaikka raha on yhteinen. Kyseiset politiikat on siis yhdenmukaistettava mm. EKP:n työn helpottamiseksi.

4.2.9 Epäsymmetristen šokkien tapauksessa käytettävä *uudelleenjakomekanismi*: Niin valtioita kuin kansalaisiakin koskevaa vastuullisuusperiaatetta ei voida erottaa solidaarisuusperiaatteesta. Olisikin toteutettava tietyn aikaa kestäviä konkreettisia toimenpiteitä heikoimmassa asemassa olevien väestöryhmien auttamiseksi. Tämä on kaikkien kansalaisten ja kaikkien maiden velvollisuus.

4.2.10 Samassa hengessä olisi siirryttävä kohti tarkoituksenmukaista, yhteisin säännöin toimivaa *euroalueen omaa talousarviota*. Ainoastaan siten voidaan edetä vähitellen kohti yhteistä finanssipolitiikkaa ja selviytyä mahdollisista tulevista šokeista. Rahoitus voidaan järjestää esimerkiksi kohdennetun veron, finanssitransaktioveron (mikäli se otetaan käyttöön koko euroalueella), hiiliveron tai esimerkiksi kuusi prosenttia ylittävistä maksutaseyliijäämistä perittävän väliaikaisen maksun sekä yhteisten joukkolainojen liikkeeseenlaskun avulla.

4.2.11 *Valtionvelka*: Olisi otettava käyttöön mekanismi, jolla lopetetaan valtionvelalla keinottelu vapauttamatta kuitenkaan velkaantuneita maita vastuusta. Valtionvelka, josta enintään 60 prosentin osuus (ETSK:n ehdotuksen mukaisesti⁽¹⁷⁾) tai 60 prosentin osuuden ylittävä osa (velanlunastusrahasta koskevan komission ehdotuksen mukaisesti⁽¹⁸⁾) on asteittain muunnettu, voitaisiin pitää konsolidoidulla velkatilillä, jossa eri jäsenvaltiot hoitaisivat sitä osuutensa mukaisesti. Vaihtoehtoisesti voitaisiin perustaa hallitustenvälisellä sopimuksella tilapäinen euroalueen joukkovelkakirjarahasto, jonka avulla voitaisiin laskea liikkeeseen lyhytaikaisia euroalueen velkainstrumentteja ja torjua siten euroalueen maiden maksuvalmiuskriisin uhka. Komission olisi nyt tehtävä nimenomaan yhteisen velan liikkeeseenlaskun eri vaihtoehtojen hyvien puolten ja riskien analysoimiseksi perustetun asiantuntijaryhmänsä antamien päätelmien perusteella konkreettinen ehdotus käytettävistä välineistä ja aikataulusta.

4.3 Mikrotalospilari

4.3.1 Myös mikrotaloutta koskeviin politiikkoihin tulee kiinnittää paljon huomiota, erityisesti teollisuuspolitiikkaan ja alakohtaisiin politiikkoihin, jotka ovat elintärkeitä Euroopan talouden kasvulle. Näillä aloilla ei voida enää edetä hajanaisesti. Tämän vuoksi tulee yhdistää tiettyjä, valtioiden talousarvioihin välillisesti vaikuttavia politiikkoja (ja niitä koskevia päätöksentekomenettelyjä), jotta saavutetaan yhteinen näkemys ja saadaan käynnistettyä komission ja jäsenvaltioiden yhteisiä toimia erityisesti seuraavissa asioissa:

— sisämarkkinoiden valmiiksi saattaminen

— suotuisten edellytysten luominen yrityksille etenkin markkinoiden hajanaisuutta poistamalla, jotta yritykset voivat jatkaa toimintaansa Euroopassa tai sijoittautua Eurooppaan

— yhteinen teollisuuspolitiikka⁽¹⁹⁾, joka vahvistaa nykyisten, innovatiivisten ja kestävien taloudellisten saavutusten perustaa koko Euroopassa

⁽¹⁷⁾ Ks. asiakokonaisuuteen ECO/307 kuuluva ETSK:n lausunto "Taloukasvun elvyttäminen", esittelijä: Carmelo Cedrone (EUVL C 143, 22.5.2012).

⁽¹⁸⁾ Ks. COM(2012) 777 final/2.

⁽¹⁹⁾ Ks. asiakokonaisuuteen CCMI/108 kuuluva ETSK:n lausunto "Teollisuuspolitiikka (tarkistus)", esittelijä: Joost van Iersel, toinen esittelijä: Enrico Gibellieri (EUVL C 327, 12.11.2013).

- yhteinen energiapolitiikka, jossa on tällä hetkellä suuria puutteita mutta joka on välttämätön yhtäläisten ja vakaiden taloudellisten olosuhteiden luomiseksi EU:ssa
- laajat yhteiset infrastruktuurihankkeet ja liikennepolitiikat yhteyksien parantamiseksi
- yritysverotuksen lähentäminen
- palvelut, mukaan luettuina yrityspalvelut
- työmarkkinat ja työntekijöiden liikkuvuus
- tutkimuspolitiikka.

4.4 Sosiaalinen pilari

4.4.1 ETSK kehottaa painokkaasti ryhtymään konkreettisiin toimenpiteisiin talous- ja rahaliiton sosiaalisen ulottuvuuden osalta ⁽²⁰⁾. Nuorisotyöttömyysaste on yhä vaarallisen korkea. Uuden komission on kannettava yhdessä jäsenvaltioiden kanssa vastuunsa elin- ja työolojen parantamisesta

- tukemalla työpaikkojen luomista ja aloittelevia yrityksiä
- ehdottamalla mukautuksia kaikkien tasojen koulutuspolitiikkoihin koko EU:n alueella ja tarvittaessa myös terveydenhuoltoa koskeviin politiikkoihin
- luomalla rajatylittävälle työvoiman liikkuvuudelle otolliset olosuhteet
- esittämällä veroihin liittyviä ehdotuksia, joilla edistetään työpaikkojen luomista
- esittämällä ehdotuksia kuluttajien oikeuksien vaalimiseksi
- varmistamalla sukupuolten tasa-arvon toteutuminen
- tekemällä sosiaalisia investointeja ⁽²¹⁾.

4.4.2 Tarvitsemme asianmukaista, kaikilla tasoilla käytävää sosiaalista vuoropuhelua. Tämä tarkoittaa sitä, että jäsenvaltioiden sisäisten ja niiden välisten kuulemisten tehokkaan järjestämisen esteet on poistettava. EU:n olisi autettava merkittäväällä tavalla tuomaan yhteen eri maiden osapuolia, jotta voidaan keskustella onnistuneista käytännöistä ja kartoittaa työpaikkojen luomista koskevien olosuhteiden parantamiseen liittyviä suunnitelmia.

4.4.3 Unionia ja etenkin euroaluetta toteutettaessa ei voida jättää huomiotta nykyisten talouspolitiikkojen sosiaalisia seurauksia ja sysätä niitä täysin valtioiden vastuulle. Sekä taloudellisissa että sosiaalisissa toimenpiteissä tulee ottaa huomioon vakaussopimuksen muuttujien lisäksi laajemmat makrotaloudelliset muuttujat (esim. työttömyysaste, kasvuprosentti, maksutase, työllisyysaste, köyhyysaste, tulojen ja varallisuuden jakautuminen). Talous- ja rahaliiton vakautta on mahdotonta taata ilman euroalueen sosiaalisia mekanismeja, joiden avulla voidaan torjua vakavan taloudellisen taantumun ja/tai epätasapainon seurauksia. Osa näistä mekanismeista saattaa edellyttää muutoksia perussopimukseen. Keskipitkällä aikavälillä voitaisiin esimerkiksi

- luoda yhteinen kansallisia järjestelmiä täydentävä työttömyysvakuutusjärjestelmä, joka yhdistetään mahdollisesti euroalueen yhteisten työmarkkinasääntöjen luomiseen ja työvoiman liikkuvuuteen
- tarjota tietyille köyhyysrajan alapuolella eläville väestöryhmille asianmukainen vähimmäistulo ja laatia yhteiset sosiaalihuoltoa koskevat säännöt.

⁽²⁰⁾ Ks. asiakokonaisuuteen SOC/494 kuuluva ETSK:n oma-aloitteinen lausunto ”Talous- ja rahaliiton sosiaalisen ulottuvuuden vahvistaminen”, yleisesittelijä: Georgios Dassis (EUVL C 67, 6.3.2014).

⁽²¹⁾ Tähän kuuluu myös ihmisten auttaminen pois köyhyydestä. Tähän liittyen ks. asiakokonaisuuteen SOC/496 kuuluva ETSK:n lausunto ”Sosiaalisten investointien vaikutukset”, esittelijä: Wolfgang Greif (ei vielä julkaistu EUVL:ssä).

4.4.4 Lisäksi tulee yhdistää muita politiikkoja, jotka vahvistavat kansalaisten yhteisöön kuulumisen tunnetta ja helpottavat kansalaisten vapaata liikkumista. Näitä ovat esimerkiksi

- pätevyyksien ja tutkintotodistusten vastavuoroinen tunnustaminen
- laadukkaiden yhteisten julkishyödykkeiden ja -palvelujen tarjonta euroalueella, jotta varmistetaan niiden jatkuvuus erityisesti kriisiaikoina.

4.5 Poliittinen pilari

4.5.1 Näin laaja ohjelma voidaan toteuttaa ainoastaan sillä edellytyksellä, että päätöksentekoprosessilla on riittävä demokraattinen oikeutus. ETSK antaa täyden arvon viime vuosina saavutetulle huomattavalle edistykselle ja katsoo, että edistysaskelia voidaan jatkaa seuraavalla vaalikaudella ainoastaan siten, että kiinnitetään erityistä huomiota vastuullisuuteen, legitimitettiin, demokratiaan, avoimuuteen ja viestintään.

4.5.2 Eri puolilla EU:ta käydään entistä terävämpää poliittista keskustelua yhdentymisprosessista. Poliittisten puolueiden on määriteltävä EU:n tasolla selvästi valintansa, joilla on edistettävä Euroopan parlamentin eri poliittisten ryhmittymien näkökantoja ja autettava parantamaan eurooppalaisten poliittisten puolueiden näkyvyyttä. Ylikansalliset Euroopan parlamentin vaalit, joihin osallistuisi rajatylittäviä poliittisia ryhmittymiä, voimistaisivat ja edistäisivät huomattavasti eurooppalaista keskustelua.

4.5.3 Yhteisvastuu ja julkisen tuen tarve edellyttävät, että kansalliset parlamentit sitoutuvat nykyistä tiiviimmin eurooppalaiseen keskusteluun. EU:n lainsäädäntöehdotuksista ja kansallisista uudistusohjelmista olisi keskusteltava asianmukaisesti kansallisissa parlamenteissa. Euroopan parlamentin ja kansallisten parlamenttien välillä on järjestettävä vuorovaikutuksellisia kuulemisia strategisista kysymyksistä, minkä avulla voidaan parantaa myös kansallisten parlamenttien välistä yhteistyötä.

4.5.4 Komission olisi sovellettava yhteisömenetelmää mahdollisimman tehokkaasti esittämällä lainsäädäntöehdotuksia ja toimenpiteitä myös tilanteissa, joissa toimivalta on jaettu jäsenvaltioiden kanssa. Ennakoiva ja rohkea asenne toimii tässäkin asiassa.

4.5.5 Komissio olisi kutsuttava kansallisten parlamenttien ja/tai kansalaisyhteiskunnan pyynnöstä osallistumaan kansallisiin keskusteluihin EU-kysymyksistä.

4.5.6 Eurooppa-neuvosto ja neuvoston eri kokoonpanot, erityisesti Ecofin-neuvosto, ovat keskeisiä päätöksentekijöitä ja oleellisen tärkeitä vastuullisuuden ja legitimitetin kannalta. Tarvitaankin lisää avoimuutta, sillä niin voidaan vastata demokratian vaatimuksiin.

4.5.7 Kansallisia etuja edustavat neuvoston jäsenet ja muut EU-tason päätöksentekijät puhuvat usein eri tavoin kotimaassa ja Brysselissä, mistä aiheutuu tavallisesti suurta hämmennystä ja hankaluuksia sopimiseen. Ristiriitaiset puheet eivät ole hyväksyttäviä. Jäsenvaltioiden olisi sovittava yhteisistä poliittisista viesteistä ja ajettava niitä kaikilla päätöksentekotasoilla.

4.5.8 Jäsenvaltiot ovat talous- ja rahaliiton rakenteessa sekä tekijöitä että kohteita. Lähtyminen eurooppalaiseen menettelytapoihin ja samanaikainen kansallisten hallinnollisten menettelyjen ja perinteiden säilyttäminen on mahdollista, mutta se edellyttää monissa maissa huomattavia muutoksia. Luotettavat poliittiset ja hallinnolliset käytännöt ovat välttämättömiä luottamuksen rakentamiseksi.

4.5.9 ETSK korostaa, että kansalaisyhteiskunnan on niin ikään hoidettava usein aliarvostettu tehtävänsä EU:n ja yhtenäisemmän euroalueen tulevassa rakenteessa. Edistyminen riippuu monilla aloilla osittain tai kokonaan toimijoista, jotka ovat valtiovallasta riippumattomia. Kansalaisyhteiskunnalle olisi annettava täydet osallistumismahdollisuudet. Liian monessa maassa kansalaisyhteiskunta jää yhä liian vähälle huomiolle, ja sille on annettava tarvittavat välineet yhteyden saamiseksi institutionaaliin päätöksentekijöihin. Kansalaisyhteiskunnan on kannettava vastuunsa ja osallistuttava EU:n päätöksentekoprosessiin, jotta prosessin demokraattinen perusta laajenee. Ilman kansalaisyhteiskunnan aktiivista osallistumista talous- ja rahaliiton toteuttaminen ei voi koskaan onnistua.

4.5.10 Erityisesti työmarkkinaosapuolten olisi varsin hyödyllistä tarkastella konsensusmallin tuloksia jäsenvaltioissa. ETSK kannattaa tätä lämpimästi. Parhaiden käytänteiden jakaminen on suositeltavaa.

4.5.11 ETSK:n mielestä on ilmeistä, että nykyiset säännöt eivät ole asianmukaiset eivätkä ne ole toimineet odotetusti ja että hallitustenväliset toimet eivät tasoltaan vastaa talous- ja rahaliiton haasteita. Kriisin hellittäessä ei myöskään pidä kuvitella, että myrskyn silmässä kiireesti laaditut vakautusmekanismit ovat riittäviä kriisistä irtautumiseksi ja uusien kriisien estämiseksi.

4.5.12 Ainoa keino estää samanlaisten tilanteiden toistuminen on muuttaa euroalueen sääntöjä ja päätöksentekoprosessia läpinäkyvämmiksi ja demokraattisemmiksi seuraavilla tavoilla:

- Nimetään eurolle vastuutaho institutionalisoimalla euroryhmä, jolloin voidaan puhua yhtenäisellä äänellä. Jotta euroalueen hallinto paranisi, euroryhmän olisi pystyttävä tekemään nopeita päätöksiä ja puuttumaan kriisitilanteisiin. Näin päätöksenteosta tulisi demokraattisempaa ja avoimempaa, aloittaen veto-oikeuden poistamisesta.
- Luodaan asteittain uudelleenjakomekanismi ja/tai todellinen euroalueen talousarvio, kuten on esitetty kohdissa 4.2.9 ja 4.2.10. Tavoitteena olisi varmistaa julkishyödykkeiden saatavuus, uudistusprosessien tukemiseen tarvittavien varojen oikeudenmukaisempi jakautuminen, valtioiden välisten erojen kaventuminen ja mahdollisuus harjoittaa myös yhteistä veropolitiikkaa jne.
- Siirrytään yhtenäiseen edustukseen kansainvälisissä elimissä.
- Mahdollistetaan se, että euroalueeseen kuuluvista maista olevat Euroopan parlamentin jäsenet ("euro-parlamentti") tukevat tämän hallintoelimen toimia ja äänestävät niistä. Tämä parlamentti olisi avoin myös muille jäsenille, mutta heillä ei kuitenkaan olisi äänioikeutta.

5. Pitkän aikavälin tavoite: poliittisesti yhtenäinen Eurooppa

5.1 Sen lisäksi, että talous- ja rahaliitto toteutetaan edellä esitellyllä tavalla, olisi hyödyllistä käynnistää seuraavaan vaalikauteen mennessä perusteellinen pohdinta koko EU:n ja sen instituutioiden toiminnan syventämisestä sekä niiden alojen valinnasta, joilla olisi harjoitettava yhteistä politiikkaa. ETSK:n mielestä olisi pohdittava seuraavia näkökohtia.

5.2 Komission toiminta tulee alistaa Euroopan parlamentin hyväksyttäväksi, ja myös parlamentille voitaisiin antaa aloiteoikeus. Euroopan parlamentti voitaisiin valita eurooppalaisten puolueiden kokoamilta Euroopan laajuisilta listoilta.

5.3 Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan ja komission puheenjohtajan kaksinvalta olisi poistettava näkyvyyden, demokraattisen legitimiuden ja toimivaltuuksien jaon edistämiseksi. Komission puheenjohtajan valitsisi EP tai hänet valittaisiin suoralla kansanvaalilla, mikä edellyttäisi myös hänen roolinsa muuttamista. Nykyisestä neuvostosta voisi tulla "valtioiden senaatti", jolla olisi uudet toimintasäännöt.

5.4 Politiikkoihin, joissa EU:lla olisi päätösvaltaa ja joista EU:n tulisi päättää yksin tai yhdessä jäsenvaltioiden kanssa, voitaisiin sisällyttää ulkopoliittika ja unionin kansainvälinen rooli, mukaan luettuina yhtenäinen edustus kansainvälisissä organisaatioissa, puolustuspolitiikka (niiden osalta, jotka sitä haluavat), energiapolitiikka, tutkimuspolitiikka, turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikka sekä vaatimusten noudattaminen ja oikeuksien kunnioittaminen sekä valtuudet ryhtyä toimiin, mikäli valtiot loukkaavat niitä, kuten tällä hetkellä taloutta ja talousarviosääntöjä koskevissa asioissa.

5.5 Uudet institutionaaliset puitteet, joita ei voi toteuttaa pelkästään tiiviimmällä yhteistyöllä, sekä parlamentin, neuvoston, komission, ETSK:n ja AK:n roolit voitaisiin määritellä uudessa valmistelukunnassa, jonka tulisi saada työnsä päätökseen ennen vuotta 2019, jolloin pidetään vuoden 2014 vaaleja seuraavat Euroopan parlamentin vaalit.

6. Viestintä ja yksinkertaistaminen

6.1 Toimiva viestintä on välttämätöntä pyrittäessä voittamaan takaisin luottamus. ETSK on vakuuttunut siitä, että viestintä voidaan hoitaa parhaiten soveltamalla hyviä politiikkoja ja käytäntöjä, joihin liittyy pitkän aikavälin näkymä koko eurooppalaisen yhteiskunnan kannalta.

6.2 Yleisviestintää on lisättävä ja parannettava. Viestintä ruokkii kiinnostusta, joka puolestaan lisää ymmärrystä. Tätä seikkaa on ylenkatsottu, ja tästä puutteesta voidaan syyttää komissiota ja jäsenvaltioita. Olisi hyödynnettävä sosiaalisen median koko kirjoa.

6.3 Talous- ja rahaliitto ja kaikki siihen liittyvä on usein esitetty teknisinä asioina. Ne eivät kuitenkaan ole teknisiä vaan ensisijassa poliittisia asioita, joilla on suuri vaikutus kaikkien kansalaisten elämään. Keskustelua käydään tai viestintää järjestetään kuitenkin vain harvoin tästä näkökulmasta, mikä myös pitkälti selittää valtavan kuilun EU:n ja tavallisen kansalaisen välillä.

6.4 Erilaiset tavat ja tilanteet osoittavat päivittäin tuskallisesti ”talous- ja rahaliiton yhteisen kielen” puuttumisen, joka aiheuttaa joskus paljon hämmennystä ja vaikuttaa heikentävästi yleisön tukeen. ETSK katsoo, että komissio on ainoa viranomainen, joka pystyy esittämään tähän asiaan ratkaisun, koska sillä on aloiteoikeus EU:n lainsäädäntöprosessissa. Asia on nähtävä aiempaa poliittisemmän komission ja Euroopan parlamentin näkökulmasta.

6.5 Kansalaisyhteiskunnan ja työmarkkinaosapuolten on yhteisvastuullisina toimijoina hoidettava oma tehtävänsä viestinnässä, joka on ollut tähän mennessä usein kehittymätöntä. Kansalaisyhteiskunnan ja työmarkkinaosapuolten olisi välitettävä kansalaisten ja yritysten ongelmallisina pitämiä asioita viranomaisille ja tehtävä yhteistyötä niihin puuttumiseksi. Näkemystenvaihdon tulee olla vastavuoroista.

6.6 EU:n ei pidä antaa enää itsestään kuvaa norsunluutornina, jollaisena suuri osa yleisöstä sitä pitää. Euroopan yhdentymisen hyvät puolet, konkreettiset edistysaskeleet sekä hyöty investointien, työpaikkojen luomisen ja kuluttajien kannalta on selitettävä kansalaisille selkeästi. Niin sanotun uuden eurooppalaisen kertomuksen lähtökohtana olisi oltava komission ja jäsenvaltioiden – jotka ovat tärkeimpiä toimijoita poliittisten puolueiden ja kansalaisyhteiskunnan lisäksi – yhteinen viestintä- ja yksinkertaistamisstrategia.

Bryssel 9. heinäkuuta 2014

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja*
Henri MALOSSE